

OBSAH

Úvod 5

I. část

Hygienická péče při výstavbě, rekonstrukci a provozu
prodejen poživatin a zařízení společného stravování 7

Hygienická péče při zřizování a rekonstrukci
prodeje poživatin 9

Umístění a typ prodejny 10

Členění a dispozice prostorů prodejny 11

Zásady řešení jednotlivých prostorů 12

Příjem zboží 12

Sklady poživatin 13

Sklady nepotravinářského zboží a věcí 14

Sklady vratných obalů 15

Sklad znehodnoceného a vyřazeného zboží 15

Sklady odpadů 15

Přípravny 16

Umývárny 17

Prodejní místnost 17

Výkup lahví 18

Závětrí 18

Chodby v prodejně 18

Pracoviště pro administrativní činnost 19

Hygienická zařízení pro pracující a pro občany 19

Vybavení pro úklid 19

Technologické vybavení prodejen 19

Zvláštní vybavení pro občany 20

Hygienická péče při zřizování a rekonstrukci zařízení společného stravování 21

- Umístění zařízení společného stravování 22
- Účel a kapacita zařízení společného stravování 22
- Členění a dispozice prostorů 24
- Příjem surovin 25
- Skladovací prostory 25
- Hygienické požadavky na členění hrubých a čistých příprav 28
- Varna 29
- Výdej pokrmů 30
- Umývárny nádobí 30
- Odbytové prostory 31
- Technologické vybavení v zařízeních společného stravování 32

Hygienické zásady při zřizování a rekonstrukci a při provozu hygienických a sociálních zařízení v prodejnách poživatin a v zařízeních společného stravování 34

- Hygienická a sociální zařízení pro pracovníky 34
- Šatny 34
- Umývárny a sprchy 35
- Záchody 35
- Sklady prádla 36
- Denní místnost - místnost pro oddych 37
- Úklidová místnost 37
- Závodní jídelna 37
- Hygienická zařízení pro návštěvníky 37
- Provoz hygienických zařízení 39

Hygienické zásady technického provedení staveb prodejen poživatin a zařízení společného stravování 40

- Orientace objektů 40
- Přístupové komunikace a okolí objektů 41
- Stavební materiály a konstrukce 41

- Ochrana proti škůdcům 42
- Zásobování vodou 43
- Příprava teplé vody 43
- Kanalizace, shromažďování a likvidace odpadních vod 43
- Vytápění 44
- Větrání 44
- Barevná úprava a osvětlení 47

Hygienické požadavky na pracovníky v prodejnách poživatin a v zařízeních společného stravování 48

- Požadavky na zdravotní stav a zdravotní uvědomění pracovníků 48
- Požadavky na proškolení v hygienickém minimu 50
- Alimentární nákazy 50
- Ohrožení zdraví lidí chemickými látkami z poživatin 52
- Požadavky na osobní hygienu a jednání pracovníků 54
- Požadavky na vedoucí pracovníky 56

Hygienická péče při provozu prodejen poživatin 57

- Péče o zdravotní nezávadnost, výživovou a organoleptickou hodnotu poživatin 58
- Zásady při zacházení s poživatinami a při provozu prodejen 61
- Doprava poživatin 61
- Příjem poživatin 62
- Skladování poživatin 63
- Vystavování poživatin 65
- Prodej poživatin 65
- Balení poživatin a manipulace s obaly 66
- Povinnosti kupujících 67
- Specifikace zásad hygienické péče u vybraných druhů poživatin 68
- Maso 68
- Masné výrobky 70
- Polokonzervy 70
- Konzervy 70
- Mlékárenské výrobky 71

Zelenina a ovoce	71
Čerstvá vejce	71
Tuky	72
Mlýnské výrobky	72
Cukrovinky a trvanlivé pečivo	72
Nápoje	72
Lahůdky	72
Polotovary	73

Hygienická péče při provozu zařízení společného stravování 74

Péče o zdravotní nezávadnost a výživovou a organoleptickou hodnotu poživatin 74

Uplatňování zásad správné výživy	77
Zásady skladování surovin	78
Zásady přípravy surovin	79
Zásady tepelné úpravy pokrmů	80
Zásady konečné úpravy teplých pokrmů	82
Zásady přípravy pokrmů studené kuchyně	82
Zásady výroby cukrářských výrobků	83
Zásady uchovávání pokrmů	84
Zásady výdeje a přepravy pokrmů a nápojů	85
Požadavky na teploty pokrmů	85
Přeprava pokrmů	85
Výdej pokrmů a nápojů	86
Konžumace pokrmů a nápojů	87
Zásady mytí použitého nádobí, příborů a sklenic	88
Odběr vzorků pokrmů	89
Zvláštní omezení	90

Zásady hygienické péče o technický stav prodejen poživatin a zařízení společného stravování 91

Zásady úklidu (sanitace) prodejen poživatin a zařízení společného stravování 93

Průběžný úklid	94
Denní úklid	94
Týdenní úklid	95
Velký úklid	95
Dezinfekce	96
Dezinsekce	100
Deratizace	102

Kontrola hygienické péče v zařízeních potravinářského obchodu a v zařízeních společného stravování 104

II. část

Právní předpisy 107

Seznam hlavních právních předpisů upravujících požadavky na hygienickou péči při prodeji poživatin a ve společném stravování 109

Trestní zákon	112
Zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu	113
Vyhláška č. 45/1966 Sb., o vytváření a ochraně zdravých životních podmínek	114
Směrnice o hygienických a protiepidemických požadavcích při skladování a dopravě poživatin (č. 10/1954 Sb., Hygienické předpisy)	117
Výnos o hygienických požadavcích na potravinářské prodejny (Hygienické předpisy, svazek 65/1990, výnos č. 74)	148
Směrnice o hygienických požadavcích na stánkový prodej poživatin (č. 55/1980 Sb., Hygienické předpisy)	161
Směrnice o hygienických požadavcích na zřizování a provoz zařízení společného stravování (č. 72/1987 Sb., Hygienické předpisy)	169
Směrnice o hygienických požadavcích na výrobu, skladování, přepravu a podávání zmrazených a zchlazených hotových pokrmů pro společné stravování (č. 54/1980 Sb., Hygienické předpisy)	184
Zásady postupu při výrobě lahůdkářských výrobků v centrálních výrobních obchodních organizacích	197